

Sygn. akt IV Ca 706/15

Sygn. akt IV Cz 762/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w S.IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariusz Struski

Sędziowie SO: Jolanta Deniziuk, Elżbieta Jaroszewicz (spr.)

Protokolant: sekr. sądowy Kamila Wiśniewska

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2016 r. wS.

na rozprawie

sprawy z powództwa R. W. (1)

przeciwko M. W.

o alimenty i zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w C. z dnia 26 października 2015r., sygn. akt III RC 389/14 oraz zażalenia powoda na postanowienie o kosztach postępowania zawarte w wyroku Sądu Rejonowego w C. z dnia 26 października 2015r., sygn. akt III RC 389/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) zasądzoną w punkcie 1 (pierwszym) kwotę po 1000 zł miesięcznie obniża do kwoty po 800 (osiemset) złotych miesięcznie,

b) punktowi 5 (piątemu) nadaje treść: zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1440 zł (jeden tysiąc czterysta czterdzieści) złotych tytułem kosztów postępowania,

2. oddala apelację pozwanego w pozostałym zakresie,

3. oddala zażalenie powoda w pozostałej części,

4. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego i zażaleniowego

Sygn. akt IV Ca 706/15

IV Cz 762/15

UZASADNIENIE

W pozwie z 24 listopada 2014 roku pełnomocnik małoletniego powoda R. W. (1), reprezentowanego przez matkę R. W. (2), wniósł przeciwko pozwanemu M. W. o zasądzenie alimentów w kwocie 1.165 zł, poczynając od 22 listopada 2015 roku, a także kwoty 3.231 zł za okres od 28 sierpnia 2014 roku do 21 listopada 2014 roku, tytułem pokrycia

kosztów utrzymania małoletniego powoda. W uzasadnieniu podano m.in., że od 28 sierpnia 2014 roku małoletni powód pozostaje pod wyłączną opieką matki, potrzeby materialne dziecka nie są zaspokojone, pozwany nie łoży na utrzymanie dziecka, choć jako nauczyciel jest dobrze sytuowany, z kolei matka powoda musi korzystać z pomocy (...). Wedle załączonego do pozwu zestawienia kosztów miesięcznego utrzymania małoletniego powoda, suma tych kosztów wyniosła 2.331 zł, w tym m.in. 387 zł na wyżywienie, 142 zł na kosmetyki i środki czystości, 550 zł na przedszkole i nianię oraz 260 zł na mieszkanie.

Pozwany M. W. wniósł o oddalenie roszczenia alimentacyjnego ponad kwotę 500 zł miesięcznie, zaś co do roszczenia o alimenty za okres poprzedzający wytoczenie powództwa, wniósł o jego oddalenie w całości. W uzasadnieniu wskazał, że nie uchyła się od obowiązku łożenia na utrzymanie małoletniego powoda. Podniósł przy tym, że podane przez stronę powodową koszty miesięcznego utrzymania dziecka są dwukrotnie zawyżone. Nadto oświadczył, że matka powoda w maju 2014 roku złożyła wypowiedzenie w swoim miejscu pracy, gdzie zarabiała około 3.000 zł miesięcznie.

Wyrokiem z dnia 26 października 2015 roku Sąd Rejonowy w C. zasądził od pozwanego M. W. na rzecz małoletniego powoda R. W. (1) tytułem alimentów kwotę 1.000 zł miesięcznie, płatną do rąk matki małoletniego powoda R. W. (2), do dnia 10-go każdego miesiąca z góry, poczynwszy od września 2015 roku, z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w zapłacie którejkolwiek z rat (punkt(...) sentencji) oraz kwotę 2.100 zł, płatną do rąk matki małoletniego powoda R. W. (2), tytułem niezaspokojonych potrzeb małoletniego powoda za okres od (...), z ustawowymi odsetkami od dnia 22 listopada 2014 roku (punkt (...) sentencji). Nadto oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt (...) sentencji), nadał wyrokowi w pkt (...) sentencji rygor natychmiastowej wykonalności (punkt (...) sentencji) oraz zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania (punkt (...)sentencji).

Przedmiotowe orzeczenie zostało oparte na następujących ustaleniach. Małoletni powód R. W. (1) ur. (...) jest synem pozwanego M. W. i R. W. (2), którzy tworzą związek małżeński. Do dnia (...) małoletni powód i jego rodzice mieszkali razem w mieszkaniu położonym w C. przy ulicy (...), które jest współwłasnością rodziców powoda. W dniu (...) pozwany wyprowadził się z mieszkania i zamieszkał ze swoimi rodzicami w miejscowości C..

(...) r. w mieszkaniu przy ul. (...) w C. mieszkała R. W. (2) wraz z powodem. W tym okresie matka powoda ponosiła całość kosztów utrzymania mieszkania. W dniu (...) r. pozwany wrócił do mieszkania, mając zamiar dalszego tam zamieszkiwania. W tej sytuacji, wobec głębokiego konfliktu między małżonkami, R. W. (2) wraz z synem tego samego dnia opuściła mieszkanie i od (...) r. zamieszkała w (...) dla O. P. D.w C. przy ulicy (...). W H. R. W. (2) z synem mieszkali do dnia (...) r., kiedy to matka powoda wynajęła mieszkanie przy ul. (...) w C..

Koszty utrzymania mieszkania przy ul. (...) w C., w okresie gdy mieszkała tam R. W. (2) z synem, wynosiły średnio miesięcznie około 650 zł, na co składają się średnie miesięczne opłaty z tytułu opłat za używanie lokalu 400 zł, opłaty za energię elektryczną 100 zł i opłaty za gaz 150 zł. R. W. (2) nie ponosiła opłat za mieszkanie w H. dla O. P. D.. Za wynajmowane od września 2015 r. mieszkanie matka powoda musi płacić 1.000 zł czynszu, 100 zł za wodę, około 200 zł za energię elektryczną, 50 zł za gaz w sezonie letnim i 250 zł w sezonie zimowym.

R. W. (2) do 31 sierpnia 2014 r. była (...)w C., umowa o pracę została rozwiązana na skutek wypowiedzenia, które R. W. (2) złożyła w dniu 30 maja 2014 r. Matka powoda zdecydowała się złożyć wypowiedzenie umowy o pracę ze względu na naganne wobec niej zachowanie pozwanego, który jest (...)w C. oraz w K. O.w C.. Pracując (...) matka powoda zarabiała około 2.300 zł netto miesięcznie.

Od 2 września 2014 r. do 31 maja 2015 r. R. W. (2) była zarejestrowana jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku dla osób bezrobotnych, jednocześnie od grudnia 2014 r. do lutego 2015 r. otrzymywała tzw. stypendium stażowe w wysokości 851,63 zł netto miesięcznie.

Od 1 grudnia 2014 r. R. W. (2) została skierowana przez urząd pracy na staż do Biura (...) J. D. w C.. Od 1 czerwca 2015 r. R. W. (2) podjęła zatrudnienie w tymże Biurze (...), w wymiarze (...), za wynagrodzenie 875 zł brutto miesięcznie,

na stanowisku (...)Od września 2015 r. R. W. (2) jest zatrudniona na (...), zarabia 1.750 zł brutto miesięcznie, tj. 1.326 zł netto.

R. W. (2) nie pracowała w firmie (...) (...)” prowadzonej przez E. P., zarazem nieodpłatnie pomagała właścicielce firmy w początkach jej działalności.

Małoletni R. W. (1) do końca czerwca 2015 r. uczęszczał do oddziału przedszkolnego działającego przy K. P. w C.. Od grudnia 2014 r. matka powoda musiała korzystać z taksówek, by zawozić i odbierać dziecko z przedszkola i jednocześnie zdążyć do pracy, za co płaciła około 10 zł dziennie. W okresie ferii letnich w 2015 r. małoletni uczęszczał do Niepublicznego Przedszkola (...) w C., za co matka powoda płaciła po około 350 zł miesięcznie. Na żądanie pozwanego, który nie zgodził się, by syn uczęszczał do innej szkoły, od 1 września 2015 r. małoletni jest uczniem K. P. w C.. Opłaty za szkołę od 1 września 2015 r. ponosi pozwany, pozostałe dodatkowe koszty związane z uczęszczaniem powoda do szkoły ponosi R. W. (2).

Od września 2014 r. małoletni powód pozostaje na utrzymaniu matki, przy czym pozwany od grudnia 2014 r. płaci na utrzymanie powoda co miesiąc 700 zł, wykonując sądowe postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia. Utrzymując powoda jego matka kupowała przede wszystkim wyżywienie za kwotę średnio około 400 zł miesięcznie, odzież i obuwie za średnio 200 zł miesięcznie, płaciła za zajęcia(...)średnio około 150 zł miesięcznie, w okresie letnim za wizyty (...) łącznie 340 zł. Od września do listopada 2014 r. R. W. (2) pomagała finansowo jej (...) J. G., pożyczając łącznie około(...)zł. W maju i czerwcu 2015 r., gdy małoletni chorował i nie chodził do przedszkola, matka powoda płaciła 50 zł dziennie opiekunce za opiekę nad synem.

Pozwany M. W. jest (...), pracuje w K. G. w C. oraz w K. O. w C., jego wynagrodzenie wynosi około 3.000-3.500 zł netto miesięcznie, w zależności od ilości przepracowanych godzin. Poza małoletnim powodem pozwany nie ma innych osób na utrzymaniu.

Z udziałem rodziców powoda toczy się postępowanie sądowe o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej nad małoletnim synem R., a także dodatkowo toczy się postępowanie karne. Poza mieszkaniem położonym przy ul. (...) w C. rodzice powoda nie posiadają żadnego majątku.

Sąd I instancji stanął na stanowisku, że nie można w sposób bezsporny ustalić, czy w okresie zamieszkiwania ze swoimi rodzicami pozwany ponosił koszty w wysokości 1.200 zł miesięcznie. Z jednej strony strona pozwana przedłożyła oświadczenie I. W., (...), co niejako zostało potwierdzone zeznaniami tejże I. W., z drugiej zaś strony taka wysokość odpłatnego za mieszkanie i wyżywienie jest rażąco wysoka, w sytuacji, gdyby ta kwota miała stanowić 1/3 kosztów utrzymania domu, dodatkowo w ocenie Sądu takie postępowanie (...) pozwanego, właściwie (...), byłoby sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego, zwłaszcza w realiach niniejszej sprawy. Sąd zauważył przy tym, że, świadek A. S., będący (...) pozwanego zeznał, iż pozwany nie musiał nic płacić swoim rodzicom. Sąd Rejonowy uznał również, iż strona pozwana nie dowiodła, by R. W. (2) pracowała bądź świadczyła odpłatne usługi na rzecz firmy (...) (...)”, prowadzącej kursy, które de facto można nazwać korepetycjami. Przeczą temu zeznania, zaś powołany przez stronę pozwaną świadek M. S. zeznał jedynie, że widział jak R. W. (2) przychodziła do siedziby firmy (...) (...)”, a fakt tej obecności został, zdaniem Sądu, przekonywująco wyjaśniony w zeznaniach R. W. (2) i świadka E. P..

Analizując ustalone w sprawie okoliczności przez pryzmat art. 133 § 1 k.r.o. w zw. z art. 135 § 1 k.r.o., Sąd I instancji uznał powództwo małoletniego powoda R. W. (1) co do zasady za słuszne.

Zauważył, iż małoletni R. W. (1) jest osobą, która nie może się samodzielnie utrzymać, a istniejący obowiązek alimentacyjny pozwanego wobec małoletniego powoda nie był kwestionowany. Przy czym pozwany uznał roszczenie alimentacyjne do kwoty 500 zł miesięcznie.

Sąd Rejonowy stwierdził, że wymieniona kwota 500 zł miesięcznie alimentów jest kwotą niewystarczającą na pokrycie miesięcznych usprawiedliwionych kosztów utrzymania małoletniego powoda, jakie ponosi matka dziecka (...) r. Wskazał w tym miejscu, że w czasie, gdy powód był pod opieką swojej matki, kupowała ona w związku z jego

utrzymaniem m.in. wyżywienie za kwotę średnio około 400 zł miesięcznie, odzież i obuwiu za średnio 200 zł miesięcznie, płaciła za zajęcia (...)średnio około 150 zł miesięcznie. Łączny koszty tych wydatków Sąd określa na sumę 750 zł miesięcznie. Dodatkowo, do maja 2015 r. włącznie, matka powoda ponosiła w całości koszty utrzymania mieszkania położonego przy ulicy (...) w C., co kosztowało około 650 zł miesięcznie, połowa tej kwoty, przypadająca na powoda, to 325 zł miesięcznie. Z kolei w okresie wakacyjnym, w lipcu i sierpniu 2015 r. R. W. (2) płaciła około 350 zł miesięcznie za przedszkole, do którego w tym czasie uczęszczał małoletni, jak również od czerwca do sierpnia miały miejsce wizyty dziecka u (...), gdzie koszty wyniosły średnio 110 zł miesięcznie.

W oparciu o powyższe wyliczenia, Sąd I instancji uznał, że średnie miesięczne koszty utrzymania małoletniego powoda w okresie od grudnia 2014 r. do sierpnia 2015 r. wynosiły nie mniej niż około 1.100-1.200 zł. Przyjął przy tym, że podobnie kształtowała się wysokość tych kosztów w okresie od września do listopada 2014 r.

Sąd Rejonowy podkreślił, że miesięczne zarobki pozwanego w roku szkolnym 2014/2015 mieściły się w granicach 3.300-3.500 zł netto. Usprawiedliwione potrzeby małoletniego zaś do sierpnia 2015 r. wynosiły co miesiąc średnio około 1.150 zł. Stwierdził jednocześnie, że pozwany niewątpliwie w dniach, w których syn przebywa pod jego pieczęcią ponosi pewne wydatki na jego bieżące utrzymanie, przez co bierze w niewielkim zakresie udział w wychowaniu syna. Dlatego też zdaniem Sądu obowiązek alimentacyjny pozwanego powinien być adekwatny do co najmniej 60% wydatków, jakie ponosi matka dziecka w związku z jego utrzymaniem, co daje kwotę średnio 700 zł miesięcznie, która to kwota niewątpliwie mieści się w granicach możliwości finansowych pozwanego.

Wobec tego, Sąd orzekł o zasądzeniu od pozwanego kwoty 2.100 zł (3 x 700 zł) za okres od września do listopada 2014 r., tytułem roszczenia zawartego w pkt (...) pozwu, uznając, że w pozostałym zakresie roszczenie zostało przez pozwanego spełnione, zważywszy na comiesięcznełożenie stałej kwoty 700 zł na utrzymanie małoletniego powoda, wykonując sądowne postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia.

Jednocześnie, Sąd Rejonowy stwierdził, że od września 2015 r. koszty utrzymania małoletniego powoda znacznie wzrosły, bowiem zwiększyły się opłaty za mieszkanie, jakie od 4 września br. ponosi matka powoda. Sam czynsz to wydatek 1.000 zł miesięcznie, dodatkowo R. W. (2) musi płacić za energię elektryczną, wodę i gaz. Łącznie jest to nie mniej niż 1.500 zł miesięcznie, co podwyższa sumę miesięcznych kosztów utrzymania powoda, w okresie przed wrześniem 2015 r., o co najmniej 500 zł miesięcznie. 60% z 500 zł to 300 zł. Dlatego, orzekając o wysokości alimentów od września 2015 r. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz małoletniego powoda, kwotę 1.000 zł miesięcznie (700 zł plus 300 zł = 1000 zł).

W pozostałym zakresie powództwo, jako nadmierne, oddalił.

Rygor natychmiastowej wykonalności nadano wyrokowi w pkt(...) zgodnie z art. 333§1 pkt 3 k.p.c.

O kosztach Sąd I instancji rozstrzygnął w oparciu o przepisy art. 102 k.p.c., biorąc pod uwagę końcowy wynik procesu.

Pozwany zaskarżył powyższy wyrok apelacją - co do rozstrzygnięć zawartych w punktach(...) (ponad kwotę 500 zł),(...)sentencji - domagając się jego zmiany, poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonej części, ewentualnie jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Nadto wniósł o zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. Skarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie:

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c., poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku w sposób uniemożliwiający jego kontrolę instancyjną, poprzez brak dokonania oceny przeprowadzonych dowodów, jak również brak wyjaśnienia podstawy prawnej zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 2.100 zł za okres od dnia (...) roku do dnia (...) roku;
- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 316 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, że: matka powoda złożyła wypowiedzenie umowy o pracę z uwagi na naganne zachowanie wobec niej pozwanego; istnieją niezaspokojone potrzeby małoletniego z okresu poprzedzającego wytoczenie powództwa; w okresie od

września do listopada 2014 roku, matce powoda pomagała finansowo siostra, pożyczając jej (...) zł; obowiązek alimentacyjny pozwanego winien być adekwatny do 60 % wydatków ponoszonych na utrzymanie powoda przez jego matkę; usprawiedliwione miesięczne potrzeby małoletniego wynoszą 1.650 zł; uznanie za wiarygodne zeznań matki powoda w zakresie uzasadnionych kosztów jego utrzymania, jej możliwości majątkowych i zarobkowych oraz zaciągniętych pożyczek od siostry; odmowę uznania za wiarygodne zeznań pozwanego oraz I. i A. W., co do kosztów utrzymania małoletniego oraz przeszkód stawianych pozwanemu przez matkę powoda; uznanie wiarygodności zeznań świadka J. G. w zakresie dotyczącym udzielonych pożyczek i ich przeznaczenia; pominięcie zeznań A. S. w zakresie możliwości majątkowych i zarobkowych matki małoletniego;

- art. 135 § 1 k.r.o., poprzez błędne określenie zakresu świadczeń alimentacyjnych pozwanego, przez wzgląd na zawyżenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniego;
- art. 137 § 2 k.r.o., poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy nie została spełniona przesłanka niezaspokojonych potrzeb małoletniego z czasu przed wniesieniem powództwa.

Strona powodowa zaskarżyła postanowienie o kosztach zawarte w punkcie (...)sentencji ww. wyroku zażaleniem, wnosząc o jego zmianę, poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniego powoda zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł. Nadto wniosła o zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego. Skarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie art. 113 ust. 1 u.k.s.c. w zw. z art. 100 k.p.c.

Pozwany wniósł o oddalenie zażalenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności wskazać należy, że bacząc na treść art. 382 k.p.c., sąd II instancji ma nie tylko uprawnienie, ale wręcz obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału oraz dokonania własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w tym oceny zgromadzonych dowodów (uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1998 r., II CKN 704/97 - za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex). Sąd II instancji nie ogranicza się zatem tylko do kontroli sądu I instancji, lecz bada ponownie całą sprawę, a rozważając wyniki postępowania przed sądem I instancji, władny jest ocenić je samoistnie. Postępowanie apelacyjne jest więc przedłużeniem procesu przeprowadzonego przez pierwszą instancję, co oznacza, że nie toczy się on na nowo.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił Sądowi rozpoznającemu apelację na konstatację, że dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia stanu faktycznego i ich merytoryczna ocena nie były do końca prawidłowe.

Zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o., rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

W myśl z kolei art. 135 § 1 k.r.o., zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Jednym z podstawowych założeń prawa rodzinnego jest obowiązek wzajemnego wspierania się członków rodziny, skonkretyzowany w przepisach regulujących obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka. Sam zaś obowiązek alimentacyjny polega na dostarczaniu środków utrzymania, a w razie potrzeby także wychowania. O jego zakresie decydują w każdym przypadku usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz możliwości zarobkowe zobowiązanego. Zakres tych potrzeb, które winny być przez rodziców zaspakajane, wyznacza treść art. 96 k.r.o., według którego rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dzieci i przygotowywać je należycie - odpowiednio do ich uzdolnień - do życia w społeczeństwie. Stosownie do tej dyrektywy, rodzice obowiązani są zapewnić dzieciom nie tylko środki na zakup żywności, czy odzieży, ale także na zaspokojenie ich potrzeb kulturalnych i wypoczynku. Zważyć nadto należy, że zgodnie z treścią art. 135 § 1 k.r.o., zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Z

przepisu tego wypływa wniosek, iż wysokość rat alimentacyjnych jest wypadkową pomiędzy usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionego z jednej strony, z drugiej zaś - majątkowymi i zarobkowymi możliwościami zobowiązanego do alimentacji (H. Haak, „Obowiązek alimentacyjny. Komentarz”, Toruń 1995, str. 139).

Trzeba w tym miejscu pamiętać, że przez ustawowe określenie "możliwości zarobkowe i majątkowe" rozumieć należy nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i te dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych (Komentarz do art. 128, art. 129, art. 133, art. 135 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Z. Krzemiński – za pośrednictwem Systemu Informacji Prawnej Lex).

Odnosząc powyższe rozważania do realiów przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, iż alimenty ze swej natury przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb bieżących. Dochodzenie ich za okres miniony dopuszczalne jest jedynie w przypadkach wyjątkowych. Uzyskanie alimentów za okres sprzed wniesienia pozwu uzależnione jest od wykazania przez uprawnionego, że jego usprawiedliwione potrzeby związane z utrzymaniem lub utrzymaniem i wychowaniem nie zostały za ten okres zaspokojone albo zostały zaspokojone dzięki np. zaciągniętym pożyczkom (Komentarz do art. 137 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego – M. Andrzejewski – za pośrednictwem Systemu Informacji Prawnej Lex).

Pozew w rozpoznawanej sprawie został złożony w dniu 24 listopada 2014 roku. W toku procesu strona powodowa wykazała, iż w okresie poprzedzającym wytoczenie powództwa, matka powoda zaciągnęła od swojej (...) pożyczki, przeznaczone na zaspokojenie uzasadnionych potrzeb życiowych małoletniego. Okoliczności te potwierdziły nie tylko zeznania R. W. (2) i jej (...) J. G., ale również pośrednio zeznania pozwanego, który przyznał, że w spornym okresie nie przekazywał matce małoletniego środków pieniężnych na jego utrzymanie. Wobec faktu, iż R. W. (2) w owym czasie pozostawała osobą bezrobotną, bez prawa do zasiłku i nie uzyskiwała żadnych dochodów, oczywistym pozostawało że musiała zaciągnąć zobowiązania finansowe, by zapewnić synowi konieczne utrzymanie.

Z uwagi na powyższe Sąd II instancji podzielił stanowisko Sądu Rejonowego w kwestii alimentów należnych małoletniemu za okres sprzed wytoczenia powództwa.

Małoletni powód R. W. (1) ma (...) roku. Do końca czerwca 2015 roku uczęszczał do oddziału przedszkolnego działającego przy K. P. w C.. W okresie ferii letnich w 2015 roku małoletni uczęszczał do Niepublicznego Przedszkola (...) w C., za co matka powoda płaciła po około 350 zł miesięcznie. Od 1 września 2015 r. małoletni jest uczniem K. P. w C.. Opłaty za szkołę od 1 września 2015 r. ponosi pozwany, pozostałe dodatkowe koszty związane z uczęszczaniem powoda do szkoły ponosi R. W. (2). Pozwany od grudnia 2014 r. płaci na utrzymanie powoda co miesiąc 700 zł. Koszt wyżywienie powoda to średnio około 400 zł miesięcznie, odzież i obuwie średnio 200 zł miesięcznie, zajęcia (...) średnio około 150 zł miesięcznie. W okresie letnim za wizyty (...) jego matka zapłaciła łącznie 340 zł. W maju i czerwcu 2015 roku, gdy małoletni chorował i nie chodził do przedszkola, matka powoda płaciła 50 zł dziennie opiekunce za opiekę nad synem.

R. W. (2) w dniu 1 grudnia 2014 roku została skierowana przez urząd pracy na staż do Biura (...) J. D. w C.. Od 1 czerwca 2015 roku podjęła zatrudnienie w tymże Biurze (...), w wymiarze (...), za wynagrodzenie 875 zł brutto miesięcznie, na stanowisku (...). Od września 2015 roku R. W. (2) jest zatrudniona na (...) zarabia 1.750 zł brutto miesięcznie, tj. 1.326 zł netto. Matka powoda opłaca czynsz za mieszkanie w kwocie 1.000 zł miesięcznie, dodatkowo około 500 zł za media. Łącznie jest to nie mniej niż 1.500 zł

Pozwany M. W. jest(...), pracuje w K. G. w C. oraz w K. O. w C., jego wynagrodzenie wynosi około 3.000-3.500 zł netto miesięcznie, w zależności od ilości przepracowanych godzin. Poza małoletnim powodem pozwany nie ma innych osób na utrzymaniu. Przekazuje na utrzymanie syna 700 zł miesięcznie. Dodatkowo opłaca chesne w szkole – 50 zł miesięcznie. Pokrywa także koszty utrzymania syna w czasie, gdy ten znajduje się pod jego opieką.

W ocenie Sądu Okręgowego przywołane wyżej okoliczności w pełni uzasadniają ustalenie wysokości świadczenia alimentacyjnego należnego od pozwanego na rzecz małoletniego powoda na kwotę po 800 zł miesięcznie. Kwota ta odpowiada uzasadnionym potrzebom powoda oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym pozwanego,

uwzględniają stopień, w jakim pozwany powinien przyczynić się do zaspokajania potrzeb swojego syna. Sąd ma na względzie fakt, iż powód mieszka obecnie wraz z matką i to właśnie na tej ostatniej spoczywa de facto ciężar zaspokajania jego codziennych potrzeb (m.in. gotowanie, pranie, prasowanie, kąpanie, całodzienna opieka, zapewnienie rozrywki, nauka). Jednocześnie Sąd Okręgowy uwzględnił, iż koszty utrzymania gospodarstwa domowego prowadzonego przez jedną osobę są wyższe niż obejmujące dwie osoby. Obniżając zasądzone od pozwanego alimenty na rzecz małoletniego powoda Sąd II instancji uznał, iż kwota 800 złotych miesięcznie od pozwanego, uzupełniona finansową partycypacją matki, przy uwzględnieniu jej osobistych starań o utrzymanie i wychowanie dziecka, a także kwotą ponoszoną przez pozwanego z tytułu opłat za czesne syna i kosztami ponoszonymi przez pozwanego na utrzymanie dziecka w okresie pobytów małoletniego u ojca, pozostaje we właściwej proporcji do potrzeb małoletniego powoda i możliwości zarobkowych pozwanego. Przy ustaleniu wysokości alimentów Sąd Okręgowy miał na względzie również wiek powoda, który liczy dopiero (...)roku, niewątpliwie jego potrzeby są niższe niż osoby dorosłej.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., orzekł jak w punkcie (...)sentencji.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., podnieść należy, iż uzasadnienie orzeczenia sporządzone jest już po wydaniu orzeczenia, a zatem wynik sprawy nie zależy od tego, jak napisane zostało uzasadnienie i czy zawiera ono wszystkie wymagane elementy. Stąd też zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2011 r., II PK 202/10 – za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex). Sytuacja taka nie ma miejsca w rozpoznawanej sprawie. Stwierdzić należy, że uzasadnienie orzeczenia wyjaśnia przyczyny, dla jakich orzeczenie zostało wydane. Wprawdzie Sąd I instancji w uzasadnieniu dość lakonicznie odniósł się w szczególności do ponoszonych przez pozwanego kosztów jego utrzymania, okoliczności utraty przez matkę małoletniego pracy, a w konsekwencji zmniejszenia się jej dochodów. W sprzeczności z treścią orzeczenia o kosztach postępowania pozostaje również uzasadnienie orzeczenia w tym przedmiocie. Tym nie mniej treść uzasadnienia pozwala na prześledzenie wyводу Sądu I instancji i nie pozostawia żadnych wątpliwości, co do jego toku rozumowania. Nie ma więc podstaw do przyjęcia, iż przedmiotowe uzasadnienie uniemożliwia dokonanie kontroli instancyjnej skarżonego orzeczenia.

Z uwagi na powyższe apelacja podlegała oddaleniu w pozostałym zakresie na podstawie art. 385 k.p.c. (punkt (...)sentencji).

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym uzasadnieniu uchwały z dnia 19 stycznia 2012 roku (sygn. akt IV CZ 119/11 – za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex), o tym, w jakim stopniu strona wygrała lub przegrała sprawę decyduje rezultat przeprowadzonego porównania roszczeń dochodzonych z roszczeniami ostatecznie uwzględnionymi, przy czym porównania tego dokonuje się mając na względzie ostateczny wynik procesu, nie zaś rozstrzygnięcia w poszczególnych instancjach.

W rozpoznawanej sprawie wartość przedmiotu sporu wynosiła 15.980 zł. Żądanie strony powodowej zostało z kolei uwzględnione w zakresie kwoty 9.600 zł. Oznacza to, że powód wygrał sprawę w 60%, zaś przegrał w 40%. Pozwany z kolei wygrał sprawę w 40%, przegrał zaś w 60%.

Jak stanowi przepis art. 100 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Cytowany przepis stanowi elastyczne dostosowanie zasady odpowiedzialności za wynik sprawy do sytuacji, w której obie strony są - w różnym albo w takim samym stopniu - wygrywającym i przegrywającym zarazem.

Z uwagi na powyższe, koszty procesu należało ustalić w oparciu o art. 100 k.p.c. Przy czym stawki minimalne wynagrodzenia pełnomocników obu stron ustanowionych z wyboru należało obliczyć mając na względzie § 21 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015. (...)) na podstawie § 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013r. poz. 490 tekst jed.) – (vide komentarz A. P. i T. P. do § 7 cytowanego rozporządzenia) .

Pozwany przegrał proces w 60 % i w takiej części powinien ponieść koszty procesu. Na ogólną sumę kosztów w sprawie złożyły się:

- po stronie powoda: wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 2.400 zł ustalone na podstawie § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

- po stronie pozwanego: wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w kwocie 2.400 zł ustalone na podstawie § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

60 % z kwoty 2.400 zł wynosi 1.440 zł. W takim zakresie pozwany winien więc partycypować w kosztach procesu poniesionych przez powoda.

W tym miejscu należy wyjaśnić, iż Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że alimentacyjny charakter sprawy oraz sytuacja osobista i majątkowa małoletniego powoda, uzasadnia w świetle art. 102 k.p.c. odstąpienie od obciążania go kosztami procesu poniesionymi przez stronę przeciwną.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., zmienił rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w punkcie(...) sentencji zaskarżonego wyroku, w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.440 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt (...) sentencji).

Na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., zażalenie podlegało oddaleniu w pozostałym zakresie (punkt (...)sentencji).

O kosztach postępowania zażaleniowego i apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., mając na uwadze alimentacyjny charakter sprawy oraz sytuację życiową stron (punkt(...) sentencji).